

Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg

Til Elisabeth Arnold
Formand for Europaudvalget

Den 24. juni 2005
Alm.del-bilag 72

Kommissionens grøn bog om demografisk udvikling i Europa

Kære Elisabeth Arnold

Europaudvalget har den 24. april 2005 anmodet Arbejdsmarkedsudvalget om at behandle grøn bogen om demografisk udvikling i Europa med henblik på, at en eventuel udtalelse/indstilling fra udvalget kunne indgå i et fælles høringssvar til Kommissionen. Tilsvarende er Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik blevet anmodet om at behandle grøn bogen.

Arbejdsmarkedsudvalget har haft grøn bogen på dagsordenen for flere møder, og besluttede på mødet den 8. juni, at behandle et oplæg udarbejdet af Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget i skriftlig procedure og at medlemmerne i øvrigt kunne komme med yderligere bidrag til et svar til Europaudvalget.

På den baggrund er der kommet følgende bidrag fra udvalget:

Venstres, Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget hilser det indledningsvis velkommen, at der sættes fokus på den demografiske udvikling i Europa med henblik på, at tilvejebringe relevante initiativer både i de enkelte lande og i Europa som helhed, der kan medvirke til at stabilisere og udbygge arbejdsstyrken med henblik på, at sikre vækst, udvikling og den fremtidige finansiering af velfærdssamfundet.

Man bør i forbindelse hermed se på en bred vifte af muligheder og tiltag, hvor følgende kan fremhæves:

Incitament til at blive længere på arbejdsmarkedet:
Befolkningssammensætningen forskydes i de kommende år med en større andel af ældre og der bør være fokus på at der er de rette incitament til at blive længere på arbejdsmarkedet, herunder

- mulighed for deltidsstillinger, der også giver muligheder for gradvis/glidende tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.
- jobkvalitet, jobudvikling
- sikre viden og kompetence på arbejdspladserne og arbejdsmarkedet generelt.

Arbejds miljø:

Et godt arbejdsmiljø, sundhed og trivsel er vigtigt på arbejdspladserne til sikring af et godt arbejdsliv.

Der bør fokuseres bredt på initiativer der kan fremme et godt arbejdsmiljø, både det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, bl.a.

- indretning af arbejdspladser
- tilrettelæggelse af arbejdet
- afstemning af krav og forventninger på arbejdspladsen
- uddannelse, efteruddannelse og relevant orientering
- sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse
- nedbringelse arbejdsskader og nedslidning

Integration af indvandrere:

Der skal være fokus på, at stille krav til indvandrere om at man skal

- lære det danske sprog
- søge og skaffe sig arbejde med henblik på selvforsørgelse
- deltage i relevant uddannelse/efteruddannelse, jobtræning m.m.

I den samlede vifte af tiltag bør der være fokus på familiernes muligheder for at indrette sig fleksibelt på arbejdsmarkedet og de unges muligheder for målrettet tilrettelæggelse af uddannelsesforløb.

Socialdemokratiets, Det Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Enhedslistens medlemmer af udvalget er enige om følgende:

Kommissionens 11 sider lange grønbog om den demografiske udvikling i Europa nævner i 4 linjer, at kvalitet i arbejdet og i arbejdsmiljøet vil bidrage markant til at beholde folk i arbejde ved reducere antallet af arbejdsulykker og forbedre de ansattes sundhed, herunder især ældre medarbejders sundhed.

S, RV, SF og EL mener, at dette har endnu større betydning end det fremgår af grønbogen.

En forstærket fælles og national indsats i EU-landene for øget kvalitet i arbejdet og et sundere arbejdsmiljø er nogle af de helt afgørende punkter for at tackle fremtidens demografiske udfordringer. Denne nødvendige indsats omfatter endvidere en bredere vifte af faktorer end nævnt i grønbogen.

Derfor indstiller S, RV, SF og EL, at der afgives et hørings svar, hvor der lægges vægt på:

:

- En forstærket fælles og national indsats i EU-landene for øget kvalitet i arbejdet og et sundere arbejdsmiljø.
- En anbefaling af, at en sådan indsats bør ske gennem en endnu bredere vifte af indsatsområder end grønbogen umiddelbart lægger op til.

Baggrunden for dette synspunkt er bl.a. en fælles undersøgelse, som hovedorganisationen FTF og Kommunernes Landsforening offentliggjorde i 2001: "Seniorpolitik i praksis. Det gode arbejdsliv - hele livet".

Undersøgelsen blev foretaget blandt lærere i Horsens, hjemmesygeplejersker i Ballerup og pædagoger og pædagogmedhjælpere i daginstitutioner i Stenløse kommune. Deres svar var entydige: Hvis det skal lykkes at få ældre medarbejdere til at fortsætte på arbejdsmarkedet længere, skal der sættes ind over for et alt for højt arbejdstempo, tidspres, stress og fysisk og psykisk nedslidning samtidig med, at læring og udvikling samt medindflydelse på jobbet skal styrkes.

Hvis dette ikke gennemføres som gældende for hele arbejdslivet, er alt for mange udbændte eller nedslidte, f.eks. når de fylder 60, hvorefter de løser problemet på deres egen måde ved at forlade arbejdsmarkedet fordi de ikke kan holde til mere.

De psykiske belastninger ved arbejdet fremhæves i øvrigt af mange deltagere i undersøgelsen som et vigtigt indsatsområde.

Indsatsområder for bedre arbejdsmiljø og mere kvalitet i arbejdet

På denne baggrund vil S, RV, SF og EL pege på, at hvis det skal lykkes at få flere lønmodtagere i Europa til at fortsætte på arbejdsmarkedet i en højere alder end i dag, forudsætter det et væsentligt bedre arbejdsmiljø gennem hele arbejdslivet. Lykkes dette ikke, er mange for nedslidte og psykisk belastet til at de er i stand til eller ønsker at fortsætte deres arbejdsliv ud over det nuværende mønster for tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

De enkelte medlemslandes parlamenter og myndigheder, arbejdsgivere og fagforeninger har derfor en væsentlig opgave i at få nedbragt:

- arbejdstempo, tidspres og stress i arbejdslivet
- den fysiske nedslidning, herunder hel eller delvis invaliditet
- den psykiske nedslidning (udbrændthed) som er stigende i disse år
- antallet af erhvervs sygdomme
- antallet af arbejdsulykker

For at skabe et arbejdsmarked, som rummer arbejdsglæde og er attraktivt for ældre lønmodtagere at fortsætte på, er det desuden meget vigtigt at forøge:

- kvaliteten i arbejdet
- udvikling og læring i jobbet
- lønmodtagerens medindflydelse på deres arbejdssituation
- arbejdsgiverens brug af medarbejderens viden og kompetencer
- mulighederne for erfaringsudveksling og samarbejde mellem unge og ældre medarbejdere

Generel forebyggelse af sygdomme - gennem øget sund levevis og forbud mod farlige stoffer - er i øvrigt en anden væsentlig faktor, som kan medvirke til at der er mere arbejdskraft til stede i samfundet.

Endelig bør Kommissionen - i lighed med det refererede høringssvar fra Kommunernes Landsforening - interessere sig langt mere for, hvordan de 18 mio. arbejdsløse i EU kan bruges til at opfylde arbejdskraftbehovet til gavn både for de ledige og for samfundet.

Ovenstående er Arbejdsmarkedsudvalget bidrag til et fælles høringssvar til Kommissionen.

Med venlig hilsen

Erling Bonnesen,
Formand.

Kopi til Udvalget for udlændinge- og integrationspolitik